

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Nord-Aurdal kommune, avløpsanlegg

Dato for inspeksjonen: 14.10.2010

Saksnr. hos Fylkesmannen: 2010/6079

Kontrollert virksomhet og anlegg

Kommune navn og postadresse: Nord-Aurdal kommune, Rådhuset – Jernbanevegen 22, Postboks 143, 2901 Fagernes	Kommunenr.: 0542
	Organisasjonsnr.: 961 381 908
Kontrollert anlegg: Fagernes-Leira renseanlegg	Anleggsnr*: 0542.0009.01
	Anleggsaktivitet*: Avløpsnett og -rensing
Tillatelse etter forurensningsloven: 19.12.2007	Risikoklasse: 4 (vedtak i utslippstillatelsen)

* Refererer til Fylkesmannens database Forurensning

Deltakere ved kontrollen

Fra Fylkesmannen: Senioring. Magne Drageset Overing. Elin Hilde Overing. Tore Pedersen	Fra kommunen: Virksomhetsleder Erik Endrerud Ingeniør Nils Terje Dahlen Driftsoperatør Birger Lyseng Driftsoperatør Alf Egil Sørum
--	--

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten beskriver resultater fra inspeksjonen. Hovedtema for kontrollen var overholdelse av utslippskrav, oppfølging av ledningsnett og klimatilpasning.

Inspeksjonen ble gjennomført som del av en landsomfattende kontrollaksjon rettet mot kommunale avløpsanlegg høsten 2010. Resultatene fra aksjonen vil bli sammenstilt av Klima- og forurensningsdirektoratet og på Fylkesmannens nettsider.

Det bes om tilbakemelding fra kommunen innen 4 uker om oppfølging av avvikene.

Regelverk

- Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven), jf § 7
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 14
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Informasjon om regelverk finnes på www.klif.no og www.regelhjelp.no

Definisjoner

Avvik: manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Oppfølging etter kontrollen

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Ingen tilbakemelding. Fylkesmannen krever ingen tilbakemelding fra virksomheten. Oppfølgingen etter inspeksjonen er avsluttet med denne rapporten.

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber virksomheten om en skriftlig tilbakemelding innen 3 uker om oppfølging av avvik og anmerkninger i denne rapporten.

Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten. (jf. offentlighetsloven).

Avvik

Avviksteksten som har nummer og bokstav er forhåndsdefinert av Klif, dette for at Klif skal kunne oppsummere resultatene også på de enkelte bokstavpunktene for de kontrollerte avløpsanleggene i hele landet, hvor mange har avvik og hvor mange er uten avvik. De tekstene som ikke gjelder for dette anlegget/Nord-Aurdal kommune (dvs. ikke er avvik her) har gråfarge.

Kommentarene beskriver situasjonen i kommunen.

Det ble påvist følgende avvik ved kontrollen:

Avvik 1 **Avviksbehandling for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende.**

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 punkt 7: "Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen."

1A) Det er ikke etablert et skriftlig avviksbehandlingssystem for ytre miljø og for avløpsanlegget.

1B) Avviksbehandlingssystemet inkluderer ikke alle deler av avløpsanlegget (spesifiser hva som ikke er inkludert: avløpsnett, overløp, renseanlegg, utslippsmålinger etc.).

1C) Avviksprosedyren benyttes ikke eller etterleves ikke i praksis.
(eksempelvis: manglende registrering av overskridelser)

Kommentarer:

Avvik 2 **Risikovurdering for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende.**

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 punkt 6: "Virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer for å redusere risikoforholdene."

2A) Det er ikke utarbeidet en skriftlig miljørisikovurdering for avløpsanlegget.

2B) Risikovurderingen er mangelfull/utilstrekkelig behandlet for noen områder.
(f.eks. avløpsnett, overløp, renseanlegg)

2C) Det er ikke etablert rutiner for risikohåndtering av forhold med uakseptabel høy risiko.

2D) Klimatilpasning er ikke behandlet i og inngår ikke i risikovurderingen.

Kommentarer:

Ved kontrollen ble det lagt frem en ROS-analyse, men denne var mer overordnet. Risikokartleggingen skal omfatte alle deler av virksomheten og vurdere sannsynligheten for visse hendelser eller tilløp til hendelser opp mot konsekvensen av dette for miljøet. Det er viktig at risikokartleggingen blir fulgt opp med handlingsplaner og tiltak.

Det bør også være en skriftlig rutine for risikokartlegging og -vurdering. Det må gå frem hvordan kommunen gjennomfører dette, hvem som deltar og hvordan oppdateringen skjer, samt hvor ofte.

Vurderinger knyttet til håndtering av effekter av klimaendringer skal inngå i en risikokartlegging.

Avvik 3 Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-10 Utforming og drift av renseanlegg
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 6 og 7; risikovurdering og avviksbehandling

3A) Kommunen har ikke undersøkt hvordan regionen vil bli påvirket mht. framtidige klimaendringer.

3B) Det er ikke foretatt vurderinger eller beregninger av hvilke konsekvenser og virkninger forventede framtidige nedbørsmengder vil ha på avløpsnettet.
(Nedbørsprognoser er ikke omsatt til virkninger på avløpsnettet ved modellberegninger eller ved andre vurderinger).

3C) Det er ikke gjennomført tiltak eller vedtatt planer for å hindre at overvann kommer inn på avløpsnettet.

3D) Det er ikke gjennomført tiltak eller gjort vedtak om konkrete tiltak på nett for å håndtere framtidige vannmengder.

Kommentarer:

§ 14-10 har krav til at:

"Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde avløpsvann i løpet av året."

Renseanlegget er sammen med avløpsnettets en del av avløpsanlegget, jf definisjonen i § 11-3 f) i forurensningsforskriften. Det vurderes hos Klima- og forurensningsdirektoratet som samordner denne kontrollaksjonen at kravene til renseanlegg i § 14-10 også gjelder for avløpsnettets, jf formuleringene i 3B, 3C og 3D over. Avløpsnett omtales i forskriften i § 14-5.

Ved kontrollen kunne det ikke vises til at klimavirkninger og -tiltak var vurdert fullstendig slik som nevnt i punktene over.

Avvik 4 Overløp av urensset kloakkvann blir ikke tallfestet.

Avvik fra Forurensningsforskriften § 14-5 Avløpsnett.

4A) Vesentlige overløp mangler utstyr som enten registrerer vannmengde eller tidsvarighet for overløp av urensset vann.

4B) Forurensningsutslipp av urensset vann via alle overløp blir ikke tallfestet enten ved utslippsmålinger, modellering eller annen beregning.

4C) Kommunen har ikke oversikt over alle overløp på ledningsnett.

Kommentarer:

Avvik 5 Avløpsledninger vedlikeholdes og fornyes ikke i tilstrekkelig omfang.

Avvik fra Forurensningsforskriften § 14-5, avløpsnett
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 4 fastsette mål for ytre miljø
Forskrift om internkontroll § 5 punkt 7 avdekke og rette opp avvik

5A) De viktigste problemområder på nettet er ikke identifisert i en skriftlig dokumentasjon.

5B) Kommunen har ikke satt egne mål for funksjonskrav til avløpsnettets.

5C) Det foreligger ikke en saneringsplan for ledningsnett som er oppdatert etter 2005.

5D) Det er ikke satt måltall for årlig fornyingstakt eller investeringsnivå for ledningsnettets.

5E) Vedtatt fornyingstakt eller investeringsnivå i saneringsplanen gjennomføres ikke som forutsatt.

5F) Det langsiktige saneringsbehov for avløpsnett er ikke ivaretatt med den fornyingstakt som kommunen praktiserer.

Kommentarer:

Det forelå ikke oppdatert hovedplan eller saneringsplan for avløp ved kontrollen. Det ble opplyst at kommunen jobber med en oppdatering av eksisterende saneringsplan fra 1991/2005 med medfølgende økonomiplan.

Avløpsnett i kommunen er av eldre dato, og det opplyses at antatt gjennomsnittsalder på ledningsnett er 60 år. I tillegg har en del av ledningsnett ukjent alder. Dette viser at behovet for sanering og opprusting av det eksisterende avløpsnett er nødvendig.

Det er viktig at arbeidet innen avløpssektoren, med de identifiserte utfordringene man har der, prioriteres gjennom tilhørende økonomiplaner. Det bør være en sammenheng mellom identifiserte utfordringer og ressursene som er tilgjengelig for å løse dem.

Avvik 6 Driftsforhold i renseanlegg er ikke tilfredsstillende dokumentert.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-10, se teksten under avvik 3.
Internkontrollforskriften § 5 nr 6 og 7, se teksten under avvik 1.

6A) Opplegg for opplæring av driftsoperatører er ikke utarbeidet/er ikke gjennomført.

6B) De styrende driftsparametere i renseprosessene er ikke skriftlig dokumentert.

6C) Overvåkings- og alarmsystemer er utilstrekkelige til å sikre kontinuerlig god drift

6D) Vaktordning for renseanlegget er utilstrekkelig eller fungerer i praksis ikke godt nok.

6E) Kalibrering/kontroll av viktig utstyr blir ikke dokumentert.

(Kalibrering pH-elektroder, utstyr for dosering av fellingskjemikalier, syre/lut og polymer)

Kommentarer:

Det forelå ingen skriftlig dokumentasjon av styrende driftsparametere ved kontrollen. Etter igangsetting av det oppgraderte renseanlegget ble ikke praksisen med å føre en driftsjournal overført. Det kunne ved kontrollen ikke dokumenteres om det for eksempel var utført kalibrering av pH-elektroder, måling av pH eller registrering av siktedyp.

Hvis denne muligheten ligger i det nye overvåkningssystemet til renseanlegget, kom ikke det frem ved kontrollen.

For å sikre en god drift og kontroll med renseanlegget er det viktig at styrende driftsparametere dokumenteres, enten skriftlig eller elektronisk.

Avvik 7 Kommunen har ikke rutiner for å vurdere grunnlaget for fastsettelse av rensekrav med henblikk på utløsning av nye krav til sine avløpsanlegg.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 11-3, § 14-1, § 14-6,7,8 og § 14-17

7A) Kommunen har ikke foretatt en vurdering av om forbudet mot oppdeling av tettbebyggelser kan utløse nye rensekrav for relevante områder.

7B) Kommunen har ikke meldt fra til Fylkesmannen om at en konkret tettbebyggelse (etter forbudet trådte i kraft) har en pe-belastning som utløser rensekrav etter kapittel 14.

7C) Aktuelle eksisterende anlegg med fosforrensing har ikke vært vurdert med hensyn til kriterier for vesentlig endring som kan utløse krav til sekundærrensing.

7D) Kommunen har ikke meldt fra til Fylkesmannen om at et konkret avløpsanlegg har en faktisk, dokumentert vesentlig endring og som utløser krav til sekundærrensing.

Avvik 8 Kontroll med og/eller oppfylning av rensekrav for utslipp til vann overholdes ikke.

Avvik fra Forurensingsforskriften § 14-13, § 14-12, § 14-11, § 14-2

8A) Behandling og sammenstilling av primærdata (vannmengder, analyseresultater) til utslippstall som innrapporteres til KOSTRA er ikke tilstrekkelig kvalitetssikret. (fagkyndig person, rutiner, prøver som utelates på feil grunnlag oa.)

8B) Overløp ved rensaneanlegget blir ikke tatt med i beregningen av rensegrad og utslippsmengder fra avløpsanlegget. (§14-11)

8C) Utslippsdata blir ikke løpende vurdert opp mot tillatelsens rensekrav. (for sen inngripping ved dårlig drift og brudd på utslippskrav)

8D) Rensekravene i tillatelsen ble overskredet i året 2009. (§14-2)

Anmerkninger

Anmerkning 1

Avviksbehandlingen for avløpsanlegget er ikke tilstrekkelig definert og tatt i bruk.

Kommentarer:

Kommunen har etablert et system for avviksbehandling for avløpsanlegget, men det er ikke tilstrekkelig tatt i bruk. Det er viktig at kommunen definerer hva som utgjør et avvik eller en uønsket hendelse og at de ansatte får tilstrekkelig opplæring i bruk av avvikssystemet.

I tillegg til å se på enkelthendelser bør kommunen gjennomføre en systematisk gjennomgang av avvik og uønskede hendelser for å kunne avdekke bakenforliggende årsaker. Gjøres dette på en systematisk og helhetlig måte vil kommunen kunne iverksette korrekte og nødvendige tiltak.

Anmerkning 2

Få av kommunens pumpestasjoner er med i overvåkningssystemet.

Kommentarer:

For å sikre en god drift og redusere faren for forurensning fra overløp er det viktig at disse er med i overvåkningssystemet til avløpsanlegget, jf. kravet om bruk av beste tilgjengelige teknologi i forurensningsforskriften § 14-5 første ledd.

I dag besøkes kommunens pumpestasjoner to ganger ukentlig for å sjekke om disse fungerer hensiktsmessig. Ved overløp gis det beskjed til overordnet person og tiden overløpet har vært i drift journalføres.

Siden pumpestasjonene ikke er med i overvåkningssystemet med mulighet for alarmfunksjon vil det ta tid før en feil oppdages, i verste fall flere dager. Hvis pumpestasjonene er med i overvåkningssystemet vil en feil oppdages umiddelbart og tiltak kan settes inn for å begrense eller hindre forurensning av resipienten.